

I ŁĄDZKIE SYMPOZJUM PEDAGOGICZNE
(Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie,
21 czerwca 2014)

Już czwarty rok w Wyższym Seminarium Duchownym w Łądzie funkcjonuje kierunek pedagogiczny. Alumnii mają możliwość równoległego studiowania filozofii oraz pedagogiki ze specjalnością pedagogika resocjalizacyjna i opiekuńczo-wychowawcza. Jednocześnie łądzka pedagogika wspierała powstanie dwóch sympozjów o charakterze teoretyczno-praktycznym: *Międzynarodowych Sympozjów Resocjalizacyjnych w Trzcińcu* oraz *Konferencji Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Częstochowie*. Obecnie uznano, że nadszedł czas, aby z propozycją dyskursu pedagogicznego dotrzeć do szerszego niż wychowawcy placówek grona odbiorców. Stąd pomysł Łądzkich Sympozjów Pedagogicznych o poszerzonej formule programowej.

Pierwsze Łądzkie Sympozjum Pedagogiczne zostało zorganizowane wspólnie z Wydziałem Nauk Pedagogicznych UKSW. Jako że kilka referatów dotyczyło problematyki zagranicznej, a część referatów przyjechała z zagranicy, formuła sympozjum przybrała charakter międzynarodowy. Jego temat przewodni brzmiał: *Współczesne problemy wychowawcze w perspektywie aksjologicznej*. Konferencja adresowana była do dyrektorów, wychowawców, pedagogów i terapeutów placówek resocjalizacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych, nauczycieli okolicznych szkół, pracowników poradni, naukowców zajmujących się problematyką pedagogiczną, studentów pedagogiki oraz innych osób zainteresowanych. Patronat nad spotkaniem objęli: Prowincjał Salezjańskiej Inspektorii św. Wojciecha w Pile, Towarzystwo Naukowe Franciszka Salezego oraz Salezjańskie Stowarzyszenie Wychowania Młodzieży. Komitet naukowy sympozjum stanowią: prof. UKSW dr hab. Anna Fidelus, ks. prof. dr Zbigniew Formella (UPS Rzym), prof. UKSW dr hab. Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz, prof. SWPS dr hab. Jacek Kurzępa, ks. prof. UKSW dr hab. Zbigniew Łepko, prof. UW dr hab. Krystyna Ostrowska, prof. dr hab. Jan Piskurewicz, ks. prof. dr hab. Henryk Skorowski, ks. prof. UKSW dr hab. Dariusz Stępkowski.

Wprowadzenia w ideę łądzkich spotkań pedagogicznych dokonał ks. dr hab. Mariusz Chamarczuk, rektor WSD TS w Łądzie. Podkreślił, że sympozjum wpisze się w bogatą paletę różnorodnych konferencji naukowych, które odbywają się w tym miejscu od dziesięcioleci. Natomiast prof. UKSW dr hab. Anna Fidelus zapoznała zebranych z tematyką spotkania, zaznaczając, że układ organizacyjny odpowiada założeniom programowym, aby w części pierwszej – teoretycznej – można było zapoznać się z aktualnymi trendami w badaniach pedagogicznych, w drugiej – teoretyczno-praktycznej – dotknąć również zagadnień praktycznych, a w trzeciej – mającej charakter prezentacji – przyjrzeć się tematyce prac łądzkich absolwentów.

Pierwszym występującym w ramach sesji teoretycznej był ks. prof. UKSW dr hab. Dariusz Stępkowski. W referacie pt. *Wychowanie w przestrzeni agatologicznej* ukazał aksjologiczne tło współczesnych wysiłków wychowawczych, podkreślając, że nie ma prawdziwej pedagogiki bez wyznaczania celów wychowania. Zadał też pytanie, czy w wychowaniu jest miejsce na błądzenie. Odwołał się przy tym do przemyśleń ks. prof. Józefa Tischnera, który w miejsce wyznaczającej proste ścieżki aksjologii proponował agatologię. Negatywne doświadczenia życiowe, jakie spotykają młodego człowieka, mogą stać się pomocne w jego zmaganiu z życiem, w tworzeniu nowej, własnej osobowości, w świadomym wyborze drogi dobra.

Kolejny referat przedstawił gość z Rzymu, ks. prof. dr Zbigniew Formella, prowadzący katedrę psychologii wychowawczej w tamtejszym Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim. W wystąpieniu pt. *Młódzież w przestrzeni wirtualnej – szanse i zagrożenia* zaprosił zebranych do refleksji nad obecnością młodzieży w Internecie. Nie koncentrował się przy tym li tylko na zagrożeniach, ale wskazywał korzyści, jakie niesie komunikowanie się młodych w przestrzeni wirtualnej oraz poznawanie tą drogą świata.

Trzecie wystąpienie należało do pracownika naukowego UKSW – prodziekana Wydziału Nauk Pedagogicznych, prof. UKSW dr hab. Anny Fidelus. W referacie zatytułowanym *Dialog motywująco-wspierający w pracy z młodzieżą nieprzystosowaną społecznie* wykazała ona, że ta metoda mało jest jeszcze rozpowszechniona i niezbyt chętnie stosowana, choć może prowadzić do dobrych efektów w pracy resocjalizacyjnej. To dorosły wychowawca jest tym, który ma wychowankom ukazywać świat wartości, którymi żyje, a jednocześnie wzbudzać w nich motywację do podążania podobnymi drogami, otaczając ich swoim wsparciem.

Tę część moderował ks. dr hab. Mariusz Chamarczuk. Po przerwie kawowej nastąpiła część teoretyczno-praktyczna, moderowana przez prof. Annę Fidelus. Tu jako pierwszy wystąpił ks. Roger Coffi Anoumou – kapłan z Beninu, doktorant UPS Rzym. W referacie *Wychowawcze wykorzystanie kreatywności młodych*

ludzi najpierw wypunktował problemy, z jakimi boryka się społeczeństwo Beninu, a które są skutkiem błędnych systemów wychowawczych, przyniesionych w historii przez kolonializm i komunizm. Następnie zapoznał on zebranych z licznymi definicjami słowa kreatywność. Wskazał, jak wiele niedocenionych potencjałów tkwi w młodych ludziach, którym warto pozwolić być kreatywnymi, twórczymi. Młodzi chętnie czerpią ze świata wartości, o ile znajdują się po tym świecie dobrzy przewodnicy.

Następny referat przedłożyła mgr Romualda Kosmatka – pedagog szkół salezjańskich i Poradnik Psychologiczno-Pedagogicznej w Pile. Tematem było *Zjawisko mobbingu międzyuczniowskiego jako przejaw braku wartości*. Referująca wskazała, że z mobbingiem mamy do czynienia nie tylko w relacjach między dorosłymi, ale często również między uczniami. Są to różne formy agresji, które mogą przyjmować postać trwałego nękania i osaczania niektórych młodych ludzi przez rówieśników. Wśród wielu przyczyn tego zjawiska wyakcentowała kryzys wartości, jaki niosą za sobą współczesne przemiany społeczne. Wspólnie z audytorium poszukiwała też sposobów zapobiegania zjawisku oraz prób rozwiązań problemów, jakie są konsekwencją mobbingu.

Nieco szerzej do przyczyn powstawania tego rodzaju zjawisk nawiązał w swym referacie ks. dr Kazimierz Gryżenia, adiunkt WNP UKSW. W wystąpieniu zatytułowanym *Transformacja aksjologiczna kulturowej rewolucji Zachodu* ukazał filozoficzne tło różnych problemów wychowawczych, z jakimi mają do czynienia współcześni pedagodzy. Ukazał negatywne konsekwencje, jakie niesie za sobą „etyka człowieka ulicy”.

Ks. mgr Tomasz Kościelny w referacie pt. *Możliwość wykorzystania metody harcerskiej w resocjalizacji nieletnich* nawiązał do swoich doświadczeń instruktora harcerskiego. Przedstawiając projekt „Ignacew”, w ramach którego, w latach 1992-95, na obozach harcerskich przebywały grupy wychowanków Zakładu Poprawczego w Konstancynie Łódzkiej, zaznaczył, że zetknięcie młodzieży niedostosowanej społecznie z pozytywnymi środowiskami wychowawczymi może mieć spory wpływ na jej skuteczną readaptację.

Ostatnie w tej części wystąpienie, pod tytułem *Zasada ewangelicznej miłości podstawą działalności opiekuńczo-wychowawczej w projekcie „Adopcja serca”*, przedłożył ks. dr Zbigniew Babicki, adiunkt WNP UKSW. Zaprezentował projekt badawczy realizowany wśród dzieci osieroconych w Rwandzie i Republice Demokratycznej Konga. Ukazał następstwa społeczne, jakie przyniosło ludobójstwo na tle etnicznym z 1994 roku. Między innymi jego skutkiem jest około pół miliona sierot. Omawiając programy pomocowe dla dzieci, podkreślił, jak istotne znaczenie w wychowaniu ma jasne wyznaczenie celów, do których się zdąża.

Po obiedzie nastąpiła dyskusja moderowana przez ks. prof. Zbigniewa Formellę. Ks. Mariusz Chamarczuk interesował się, czy wychowawcy mają szansę na dotarcie z określonym przesłaniem do wychowanka, który porusza się w przestrzeni wirtualnej. Ks. Kazimierz Gryżenia postulował, by pedagodzy umiejętnie łączyli klasykę z nowoczesnością, by każdy, czerpiąc z dorobku klasyków, był otwarty na znaki współczesności. Polemizował też z ks. prof. Stępkowskim w kwestiach wychowania do wolności. W kontekście systemu prewencyjnego Jana Bosko, zastanawiał się nad zjawiskiem doświadczenia zła w wychowaniu. Ks. Stępkowski w odpowiedzi ukazał manowce, na które może prowadzić brak rozróżnienia między negatywnymi doświadczeniami a negatywnością doświadczeń. W agatologii poszukuje się wartości, aby czynić wysiłek wejścia na drogę ku wartościom.

Trzecią część sympozjum przeznaczono na prezentację opracowań łądzkich absolwentów pedagogiki. Ks. mgr Jacek Zdzieborski poddał analizie tematykę prac licencjackich napisanych przez salezjańskich alumnów w latach 2012 i 2013. Interesowało go, na ile tematyka tych prac odpowiada profilowi studiów, a w jakim stopniu są one odzwierciedleniem ich zainteresowań badawczych. Okazało się, że wiele tematów prac oscylowało wokół systemu prewencyjnego księdza Jana Bosko, ojcostwa i rodziny, jak również konkretnych problemów wychowawczych. Na koniec problematykę własnych prac licencjackich mogli przedstawić tegoroczni absolwenci: Sebastian Bełz, Marcin Bielawny, Patryk Chmielewski i Damian Okroj.

W podsumowaniu rektor WSD w Łądzie ks. Mariusz Chamarczuk wyraził nadzieję, że nazwanie obecnego sympozjum pierwszym w kolejności będzie motywowało organizatorów do kontynuacji tego typu spotkań w następnych latach. Spory odzew, trafnie dobrana tematyka i ciekawe dyskusje wskazują, że kolejne łądzkie sympozja pedagogiczne mogą się cieszyć podobnym zainteresowaniem środowiska pedagogów.